

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

**ЛЮДИНА ЯК ЦІЛІСНІСТЬ:
ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ, СОМАТИЧНІ
ТА СУСПІЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я**

**21 червня 2018 р.
м. Одеса, Україна**

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії та біоетики
Кафедра психології
Психологічна служба
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ
ПСИХОСІНЕРГЕТИКИ ТА АЛЬФОЛОГІЇ

ЛЮДИНА ЯК ЦІЛІСНІСТЬ:
ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ,
СОМАТИЧНІ ТА СУСПІЛЬНО-
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції*

21 червня 2018 року

Випуск 1

Одеса – 2018

УДК 113:159.955 (066)
ББК 87.+88.39 573.3яи31

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Одеського національного медичного університету
(протокол № 12 від 25 червня 2018 р.)*

Редакційна колегія:

Доннікова І. А. – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська морська академія»;

Кривцова Н. В. – директор ТОВ «Міжнародна академія психосінергетики та альфології», керівник психологічної служби Одеського національного медичного університету;

Медянова О. В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії та біоетики Одеського національного медичного університету;

Терзі О. О. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри філософії та біоетики Одеського національного медичного університету;

Відповідальний редактор:

Ханжи В. Б. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та біоетики Одеського національного медичного університету.

Рецензенти:

Борисюк А. С. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та філософії ДНЗ «Буковинський державний медичний університет».

Утюж І. Г. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін Запорізького державного медичного університету.

Л 937 Людина як цілісність: філософсько-методологічні, соматичні та суспільно-психологічні аспекти здоров'я: Збірник матеріалів наукової інтернет-конференції, м. Одеса, 21 червня 2018 року / Одеськ. нац. мед. ун-т, каф. філософії та біоетики ; Міжнародна академія психосінергетики та альфології. – Одеса, 2018. – 149 с.

У збірнику матеріалів запропоновано міждисциплінарний погляд на актуальні проблеми буття людини. Представлено результати осмислення людини як цілісності через співставлення філософських, соціально-психологічних та медичних підходів.

Для дослідників питань людського існування та самовдосконалення.

ОСНОВНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТИПИ ПАЦІЄНТІВ З ПСОРИАЗОМ

Кривоногова О. В.

*Одеський національний медичний університет
(м. Одеса, Україна)*

Ричкова О. А.

*Одеський національний медичний університет
(м. Одеса, Україна)*

Вєргіна Г. С.

*Одеський національний медичний університет
(м. Одеса, Україна)*

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) кількість психосоматичних захворювань за останні вісімдесят років зросла в кілька десятків разів (R.A.Graham-Brown, 2001; В. П. Адаскевич, В. П. Дубров, А. В. Пуртов, 2003; В. Л. Гавенко, В. І. Коростій, 2007; В. В. Комарцева, 2009; Д. М. Харченко 2009; В. М. Загуровський, 2011). Серед соматичних захворювань, що супроводжуються психічними порушеннями, ушкодження шкірної поверхні займає особливе місце не тільки унаслідок тісного зв'язку шкіри і нервової системи в процесі ембріогенезу, але і великої суб'єктивної і об'єктивної значущості стану шкіри для людини (А. Менегеті, 2004; А. В. Мінченко, А. Н. Львов, 2008; Л. Ф. Шестопалова, 2012).

Низка авторів відмічає, що у пацієнтів, які страждають на дерматологічні захворювання, формуються певні дезадаптивні риси (П. П. Альмайтер, А. А. Кубанова, 2003; А. А. Баранов, Р. М. Хаїтов, 2008; Н. Г. Кочергін, Л. М. Смирнова, 2006; О. Г. Луценко 2010).

В результаті проведеного аналізу літературних джерел визначено необхідність проведення системного вивчення характеру порушень в психоемоційній, індивідуально-психологічній та психосоціалній сферах у хворих на псоріаз з урахуванням мультифакторного генезу хвороби з метою подальшого розроблення комплексу психокорекційних заходів для подолання і психопрофілактики дезадаптації даної категорії пацієнтів.

За умови інформованої згоди на базі Одеського міського шкірно-венерологічного диспансеру було обстежено 114 хворих, які

мали соматичний діагноз псоріаз. В якості контрольної групи (КГ) було додатково відібрано 62 умовно здорових досліджених, відповідного віку та статі.

Метою проведеного дослідження стала наступна – на основі системного підходу дослідити клініко-психологічні особливості хворих на псоріаз.

Для досягнення поставленої мети визначені наступні задачі:

1. Дослідити особливості психоемоційного стану хворих на псоріаз.

2. Вивчити характерні індивідуально-психологічні особливості, які притаманні пацієнтам з псоріазом.

3. Визначити основні психосоціальні властивості, характерні для досліджених хворих.

4. На основі даних, отриманих в результаті проведеного дослідження, виявити психологічні типи хворих, що страждають на псоріаз.

Об'єктом дослідження визначено клініко-психологічні особливості хворих на псоріаз. Предметом дослідження стали психоемоційні, індивідуально-особистісні, психосоціальні особливості та їх взаємозв'язок у хворих на псоріаз.

В процесі дослідження було використано наступні методи: психодіагностичний, клініко-психологічний, соціально-демографічний, статистичний.

Для вивчення стану психоемоційної сфери пацієнтів, використано наступні психодіагностичні тестові методики: опитувальник «Самопочуття, активність, настрої» (САН) (за В. А. Доскіним, 1995); шкала самооцінки рівня тривожності Ч. Д. Спілбергера – Ю. Л. Ханіна (за А. В. Батаршевим, 2005); методика «Опитувальник депресивного стану А. Т. Бека» (Beck Depression Inventory – BDI) (за Д. Я. Райгородським, 2002); для визначення рівнів агресивності та наявності деструктивних тенденцій – опитувальник Баса-Дарки (за Д. Я. Райгородським, 2002); методика суб'єктивного відчуття самотності Д. Рассела і М. Фергюсона (за Д. Я. Райгородським, 2002); опитувальник «Рівень суб'єктивного контролю» (РСК) (2000) (за А. О. Реаном, 2001). Для визначення індивідуально-психологічних особливостей пацієнтів використовували методики:

«Особистісного диференціалу» (ОД) (за М. М. Кабановим, 1983), який дозволяє оцінити рівень самооцінки досліджуваних за факторами «Оцінка», «Активність», «Сила»; методику діагностики акцентуації характеру К. Леонгарда, Г. Шмішека (1989) (за Д. Я. Райгородським, 2002); «Тип відношення до хвороби» (ТОБОЛ) (за Л. І. Васерманом, А. Я. Вукс, Б. В. Іовлевим, Е. Б. Карповою, 1987); для визначення рівня алекситимії використовували Торонтську алекситимічну шкалу (TAS) (за Д. Б. Єресько, 2005).

Статистичну обробку отриманих даних та побудову діаграм виконували за допомогою програм Excel та статистичного пакету «Statistica 7.0. for Windows».

За допомогою комплексу психодіагностичних методик за специфічною сукупністю психоемоційних, індивідуально-психологічних та психоемоційних ознак було умовно виділено два психологічних типи хворих на псоріаз: тривожно-невротичний та агресивно-ворожий.

Специфічними для осіб тривожно-невротичного типу характеристиками були: психоемоційні особливості: високі рівні тривожності (особистісної – 80,00 % та ситуативної – 86,67 % хворих) і депресії (виражений та помірний рівень – 86,67 %); високий індекс ворожості (середній бал по групі – 16,12) у сполученні зі середніми значеннями за індексом агресивності (21, 34 бали), що свідчить про схильність до пригнічення агресивних тенденцій та неможливості прояву агресії на зовнішньому плані; індивідуально-психологічні особливості: інтрапсихічна спрямованість реагування на захворювання (96,67 %); акцентуації характеру тривожно-боязкого та дистимічного типів (23,33 % та 20,00 % відповідно).

В осіб агресивно-ворожого типу визначено наступні специфічні психологічні особливості: психоемоційні особливості: високий показник за рівнем агресивності (середній бал: 25, 16) та ворожості (середній бал: 17,33); індивідуально-психологічні особливості: інтрапсихічна (58,62 %) та інтерпсихічна (34,49 %) спрямованість реагування на захворювання; акцентуації характеру збудливого (31,03 %), демонстративного (13,79 %), гіпертимного (10,34 %) та афективно-екзальтованого типів (6,90 %).

Загальними характеристиками всіх пацієнтів з псоріазом були наступні: на індивідуально-психологічному рівні: низька самооцінка за факторами «Оцінка» (93,33 % в ОГ1 та 96,55 % в ОГ2), «Сила» (93,33 % в ОГ1 та 96,55 % в ОГ2), «Активність» (90,00 % в ОГ1 та 93,10 % в ОГ2), екстернальний тип локус-контролю (80,00 % випадків в ОГ1 та 79,31 % - в ОГ2), високий рівень виразності суб'єктивного відчуття самотності (83,33 % пацієнтів в ОГ1 та 86,21 % - в ОГ2); алекситимічний тип особистості (83,33 % хворих в ОГ1 та 86,21 % - в ОГ2); на психосоціальному рівні: низький рівень задоволення власним соціальним функціонуванням в різних сферах (64,44 % випадків в ОГ1 та 67,82 % - в ОГ2).

САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД ЮНОСТІ

Фучеджи В. Д.

*Одеський національний медичний університет
(м. Одеса, Україна)*

Аванесова І. Н.

*Одеський національний медичний університет
(м. Одеса, Україна)*

Іванова К. Ю.

*Одеський національний медичний університет
(м. Одеса, Україна)*

До числа найважливіших проблем вивчення особистості відносять проблеми самореалізації, вибору власного шляху розвитку, становлення особистості. Самореалізація, як потреба і здатність людини є фактом, тісно пов'язаним з фактами свідомості, самоактуалізації, самовизначення, саморозвитку. У широкому спектрі психології проблема самореалізації особистості представляла і представляє великий інтерес для багатьох відомих психологів, представників різних шкіл і напрямів. Так, наприклад, у вітчизняній психології проблемами самореалізації особистості займалися Б.Г. Ананьєв, К.А. Абульханова-Славская, Б.Ф. Ломові, Є.Б. Лісовская. В іноземній – А.Маслоу, К.Хорні, К.Рожерс. Збільшення уваги до факту самореалізації пояснюється, на наш погляд, тим, що самореалізація відіграє визначальну роль у життєдіяльності особистості. Саме таке